

DUURZAAMHEID IN DE VARKENSHOUDERIJ

IVCvark en DUVAKI

Marijke Aluwe en Len Mertens

Studiedag 2026

ILVO

DUURZAME LANDBOUW

Een duurzame landbouw is economisch verantwoord, sociaal rechtvaardig, ecologisch leefbaar en dierwaardig.

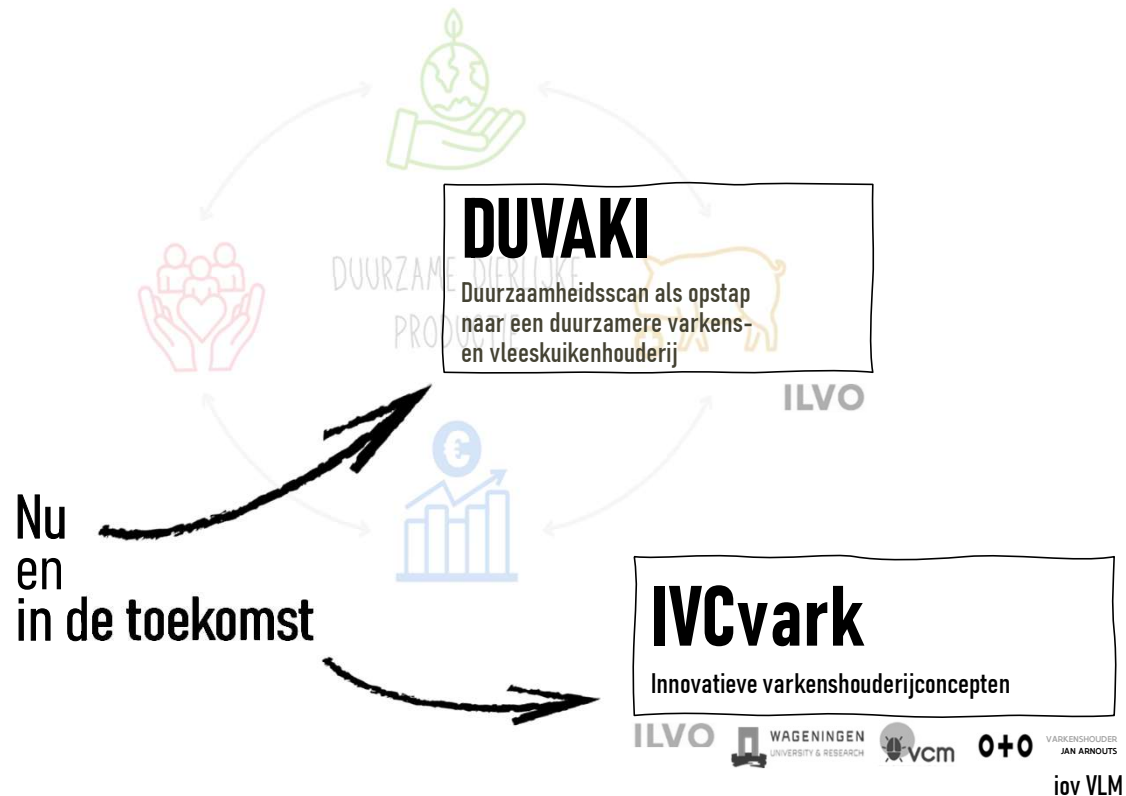

Nu
en
in de toekomst

DUURZAME LANDBOUW

Een duurzame landbouw is economisch verantwoord, sociaal rechtvaardig, ecologisch leefbaar en dierwaardig.

IVCvark

Innovatieve varkenshouderijconcepten

Marijke Aluwe
Studiedag 2026

ILVO

2025

Wat verwachten we?
hoe een varkensbedrijf er ZAL
MOETEN uitzien om rendabel te
kunnen zijn binnen beslist
beleidskader

2035

GLIBAAL

- Toenemende druk ivm verlagen van klimaat-voetafdruk – CFP!
- Invloed Food First principe
- Stijgende competitie grondstoffen en reststromen en grotere variatie in kwaliteit
- Geopolitiek

EUROPEES

- Regelgeving: Green deal met Farm to Fork strategie, met oa broeikasgassen, antibiotica
- Eiwittransitie
- Ontbossingsvrije bedrijfsvoering
- (Her)regionalisering binnen de EU
- Europese richtlijnen minimum normen huisvesting

REGIONAAL

- PAS - Stikstofemissies reductie: -30% veestapel en -60% emissies niet-AEA
- Geuremissies – geurkader
- Toegang tot grond en mestafzet - bemestingsnormen
- Hernieuwde maatschappelijke betrokkenheid – dierwaardige veehouderij <-> perceptie burger
- Toenemende aandacht dierenwelzijn
- Daling beschikbaarheid arbeid
- Vergrijzing
- Stand still vergunningsbeleid – hoe aan vergunning geraken, wat met bijkomende eisen
- Gemiddelde (LMN) bedrijf niet of nauwelijks rendabel, maar enorme bedrijfsverschillen

2025

Wat verwachten we?
hoe een varkensbedrijf er ZAL
MOETEN uitzien om rendabel te
kunnen zijn binnen beslist
beleidskader

2035

2035+

Wat willen we?
hoe varkensbedrijf ZOU KUNNEN zijn;
om een rol op te nemen in veranderende
wereld.

2035+

Wat willen we?

**hoe varkensbedrijf ZOU KUNNEN zijn;
om een rol op te nemen in veranderende
wereld.**

DICHT BIJ DE BURGER

Varkenshouderij fysiek en
sociaal dicht bij de burger

VARKENSPARADIJS

Dierwaardige,
maatschappelijk gedragen
varkenshouderij

VARKENSPARK

Locatie- en
schaalvoordelen en
nadelen van geclusterde
varkenshouderij

KRINGLOOP

Welke rol, functie of schaal
zien we voor
varkenshouderij?

4 CONCEPTEN

2035+

Wat willen we hier mee bereiken?

- ✓ Inspireren
- ✓ Beter inzicht in de uitdagingen
- ✓ Raakvlakken en knelpunten tussen de verschillende uitdagingen
- ✓ Leidraad voor praktijk, markt en beleid

4 CONCEPTEN

DICHT BIJ DE BURGER

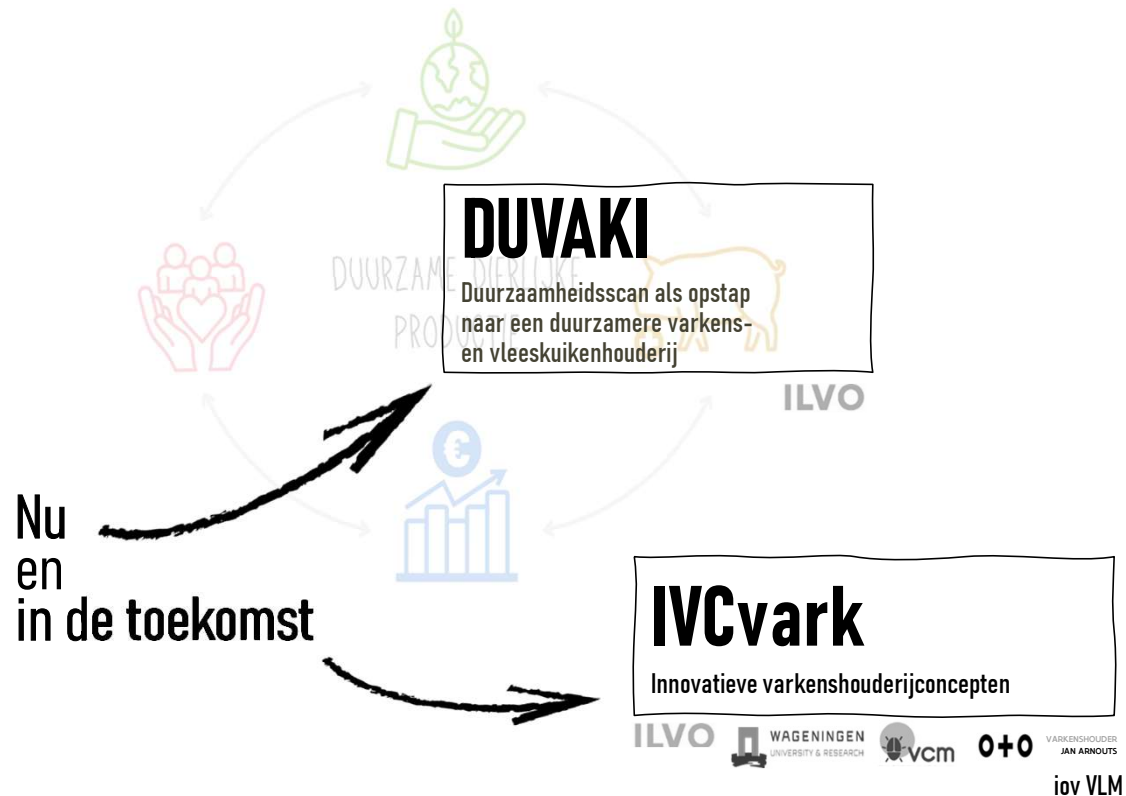
VARKENSPARADIJS

VARKENSPARK

KRINGLOOP

DUURZAME LANDBOUW

Een duurzame landbouw is economisch verantwoord, sociaal rechtvaardig, ecologisch leefbaar en dierwaardig.

DUVAKI

Duurzaamheidsscan als opstap
naar een duurzamere varkens-
en vleeskuikenhouderij

Len Mertens

Studiedag 2026

ILVO

INTRODUCTIE

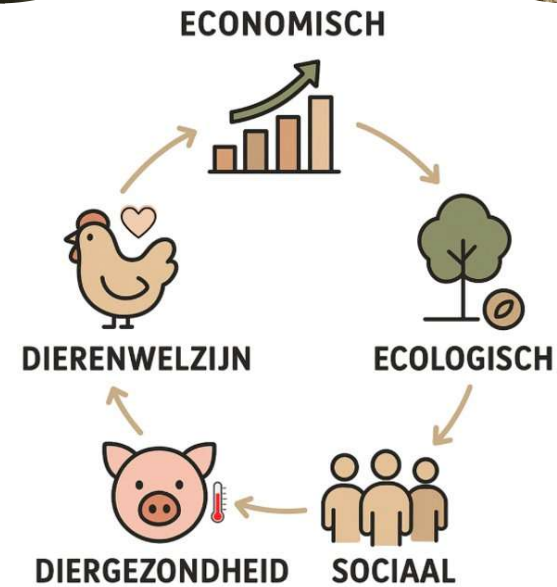
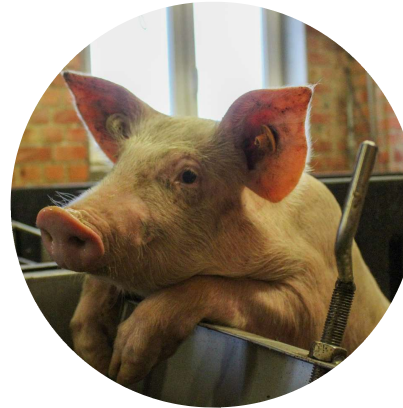
PROJECT DUVAKI

- **Wat?**

- Online duurzaamheidsscan
- Vleesvarkens en vleeskippen
- Verschillende aspecten

- **Waarom?**

- Geen zicht op duurzaamheid
- Informatie en tools sterk verspreid en beperkte focus

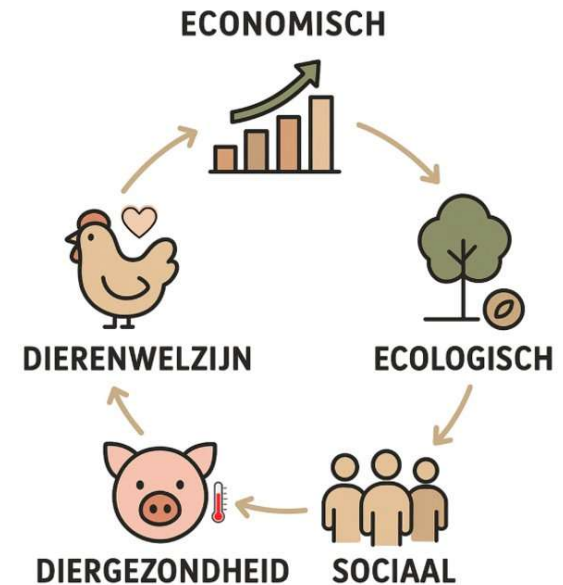

DUURZAAMHEIDSSCAN – PROJECT DUVAKI

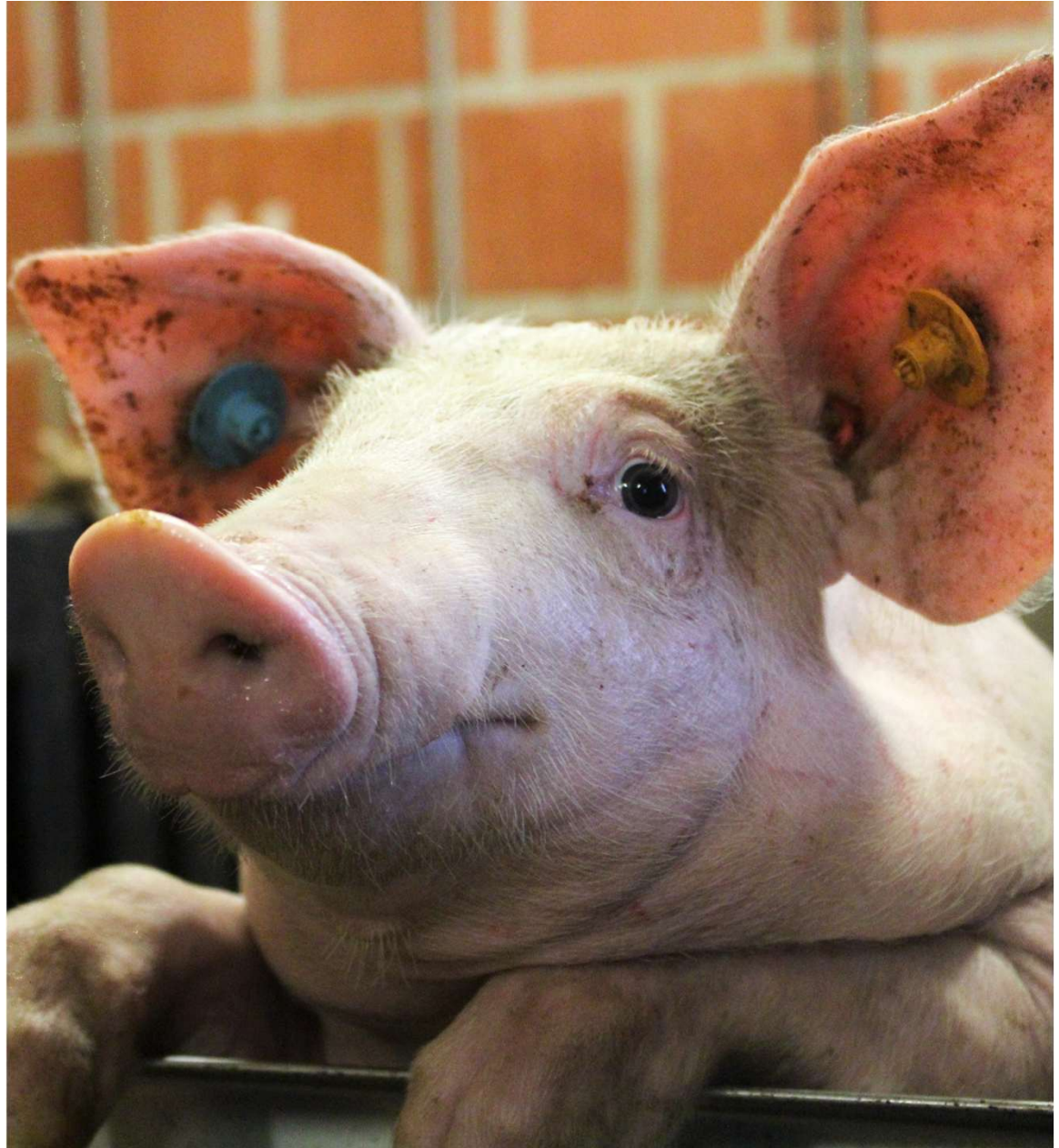
• Doel?

- Globaal overzicht door beoordeling verschillende pijlers
- Geen gewogen gemiddelde (subjectief, uitgemiddeld)
- Belichting sterke punten en aandachtspunten
- Benchmarking (grote vraag!)
- Adviezen op maat (~ resultaat)
- Handvatten bij managementkeuzes

- Nauwe samenwerking met stakeholders (landbouwers, experts, landbouworganisaties, ...) voor opbouw scan en adviezen
- Boerenbond, Boeren op een Kruispunt, Dierenwelzijn Vlaanderen, ...
 - Vleesvarkens- en vleeskippenhouders

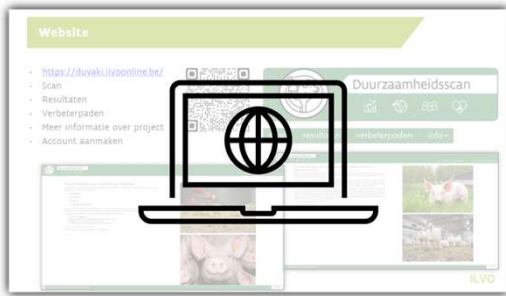

OUTPUT PROJECT DUVAKI

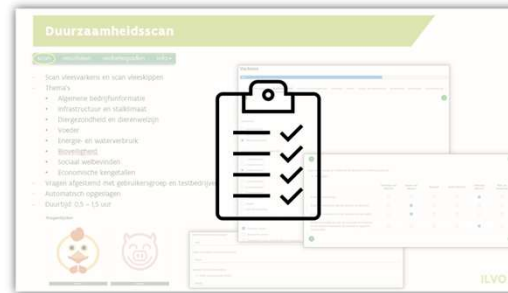

OUTPUT PROJECT DUVAKI

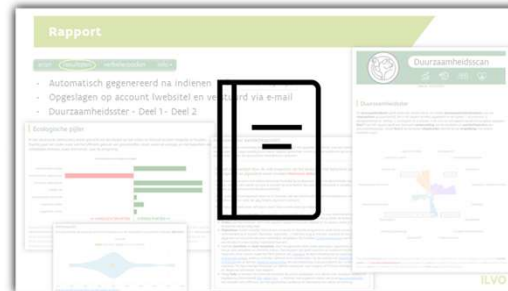
Website

Duurzaamheidsscan

Vragenlijst

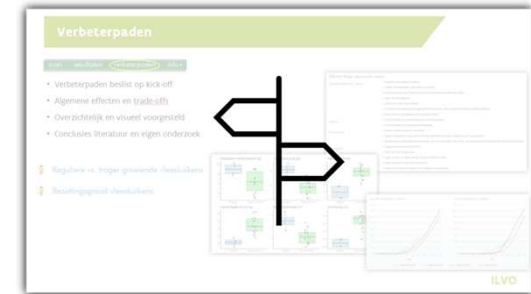

Rapport

Benchmark

Scenario's

ALLES TE VINDEN OP DE WEBSITE

Registreer

E-mail

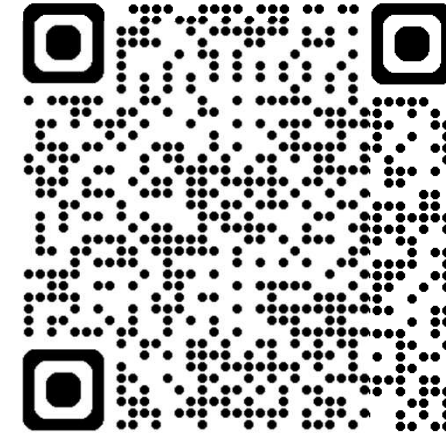
Wachtwoord

Bevestig wachtwoord

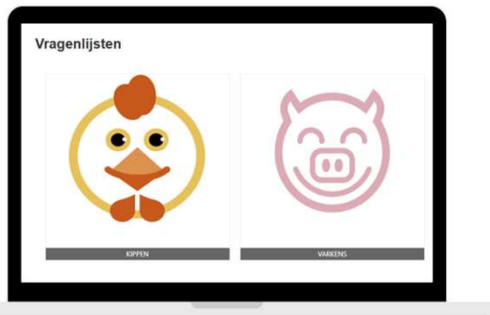
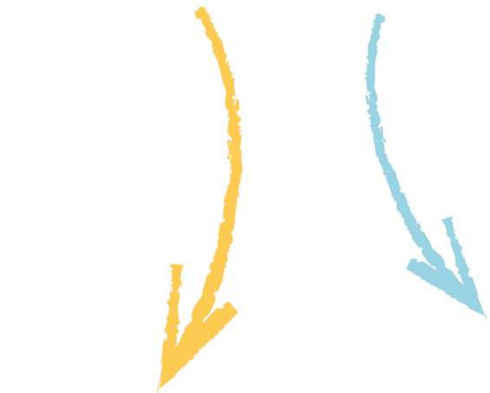
Ik ga akkoord met de privacyvoorwaarden

Verzend

Terug naar Login

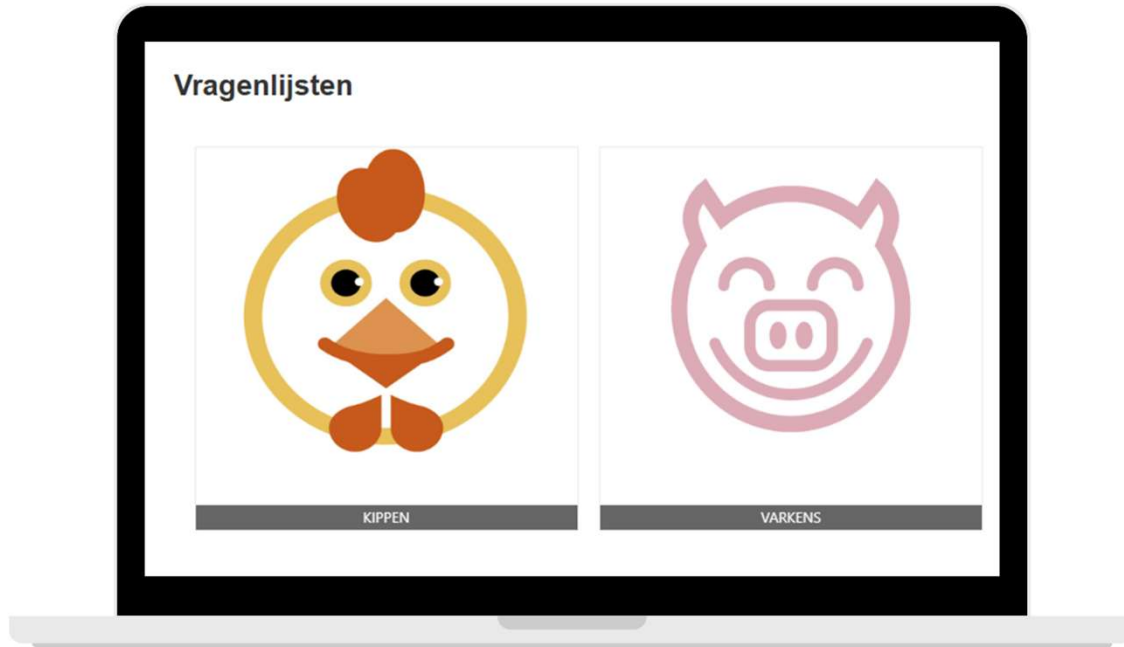
<https://duvaki.ilvoonline.be/>

 Hokdensiteit varkens

 Mannelijk geslacht varkens

DUURZAAMHEIDSSCAN - VRAGENLIJST

- Opgedeeld in verschillende thema's (stallen, voeder, energieverbruik, boekhouding, ...)
- Duurtijd: 0,5 - 1,5 uur
- Automatisch opgeslagen

Varkens

68%

Algemene gegevens **Bedrijfsinformatie** Infrastructuur en stalklimaat Dierniveau Voeder Energie- en waterverbruik Bioveiligheid Sociale pijler Economische pijl >

< >

Type bedrijf

Type bedrijf

Gesloten bedrijf

Half-gesloten bedrijf

Vleesvarkensbedrijf

Welk wekensysteem gebruiken jullie?

1-wekensysteem

2-wekensysteem

3-wekensysteem

4-wekensysteem

5-wekensysteem

6-wekensysteem

7-wekensysteem

8-wekensysteem

Andere

Niet van toepassing

Welk type vleesvarkens produceert u? (meerdere opties mogelijk)

Gangbare varkens

Biologische varkens

Vleesvarkens onder specifieke labels of concepten

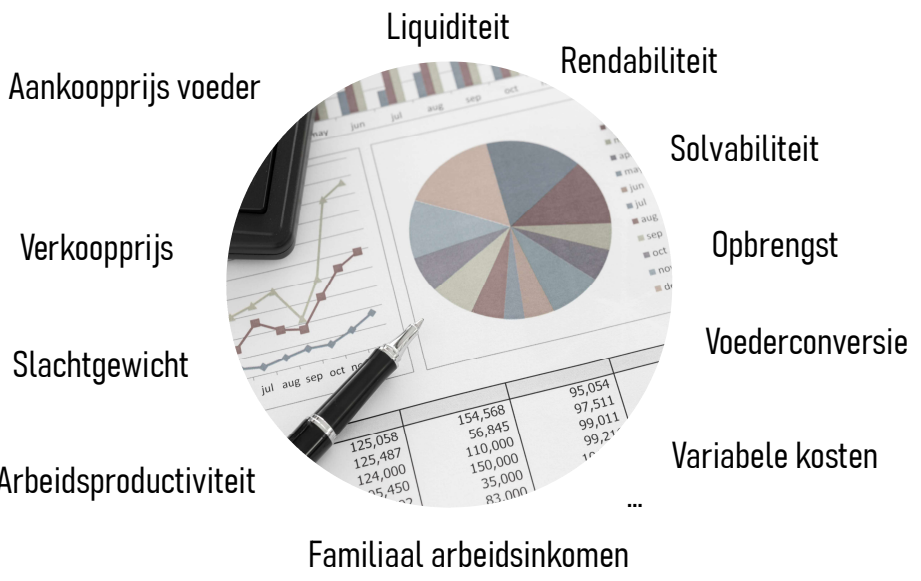
< >

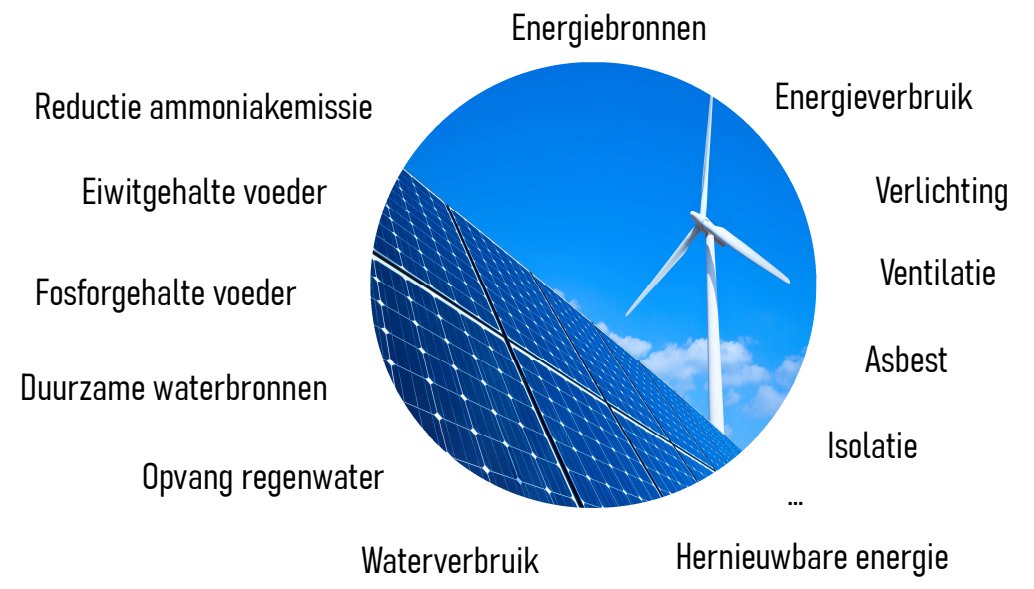
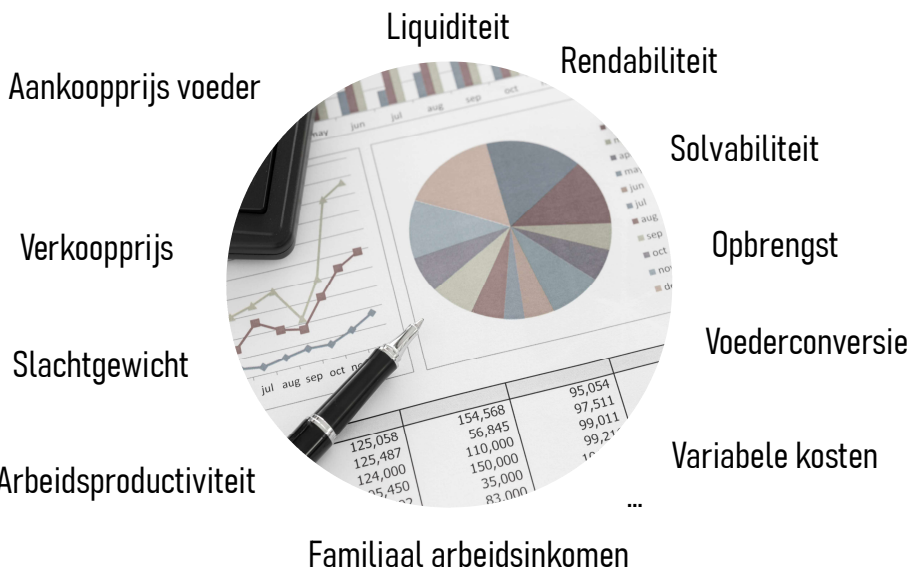
Score op een schaal van 1 (helemaal niet akkoord) tot 5 (helemaal akkoord).

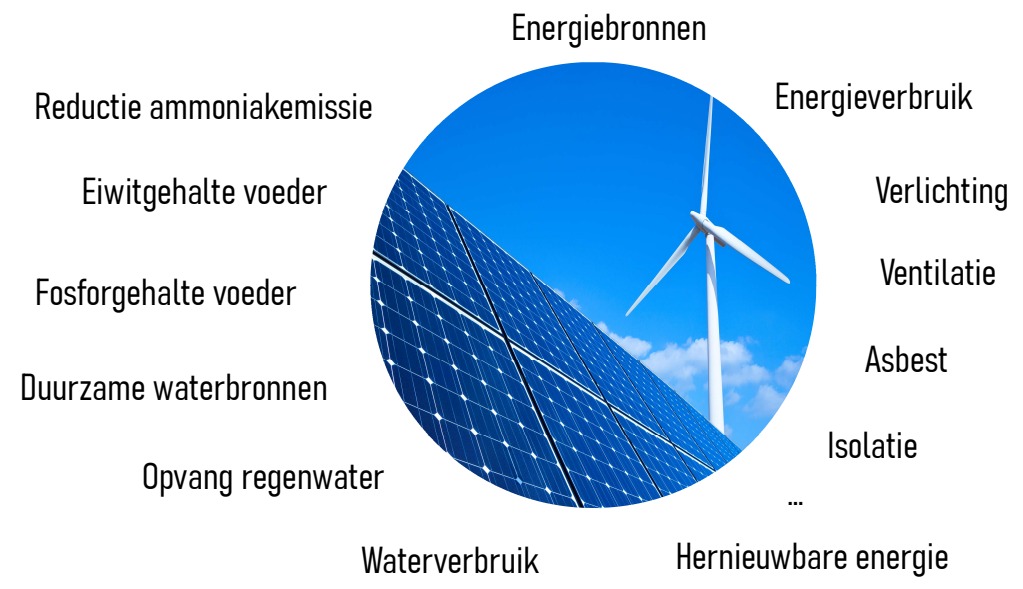
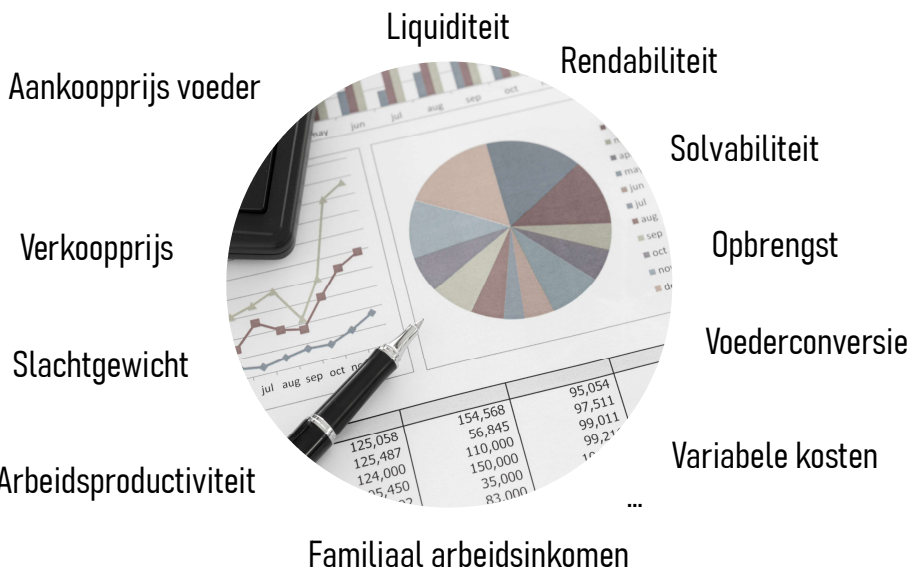
• Werkplezier

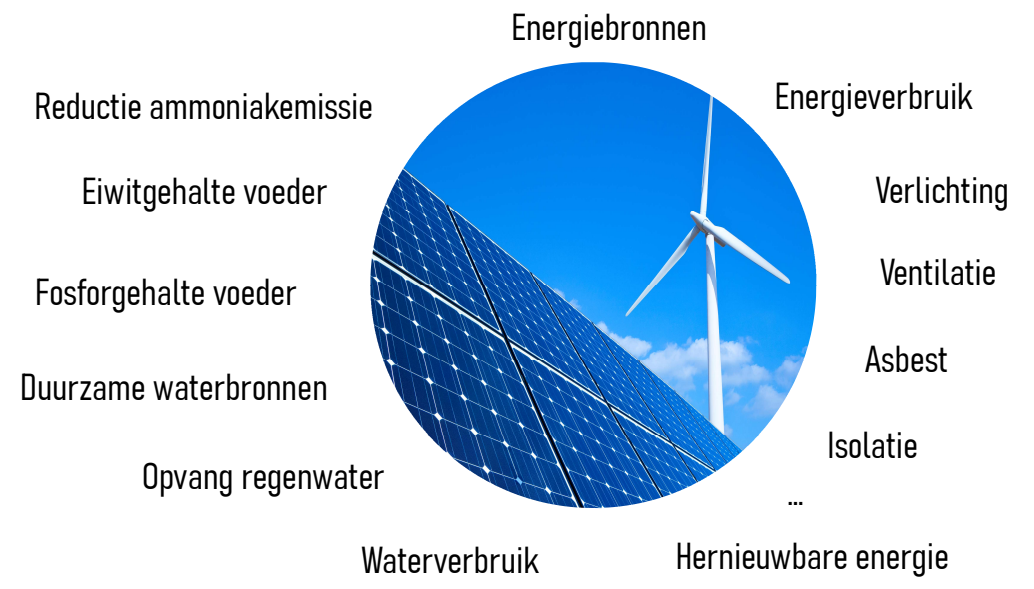
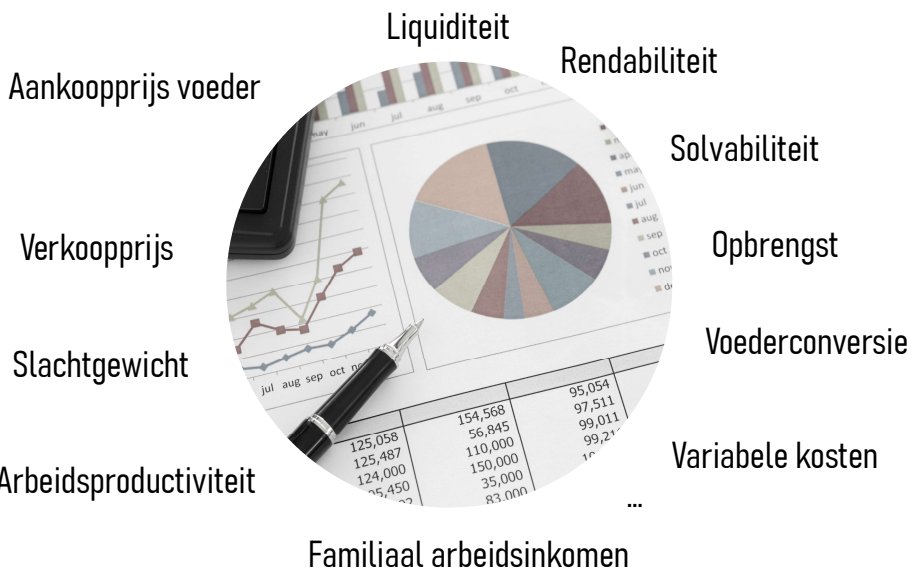
	Helemaal niet akkoord	Eerder niet akkoord	Neutraal	Eerder akkoord	Helemaal akkoord	Niet van toepassing
Ik doe mijn werk graag	☐	☐	☐	☐	☒	☐
Ik kijk met vertrouwen naar de toekomst van de sector	☐	☒	☐	☐	☐	☐
Ik kijk met vertrouwen naar de toekomst van mijn bedrijf	☐	☒	☐	☐	☐	☐
Ik raak ontmoedigd door de vele inspecties op het bedrijf en het bijhorend papierwerk dat ingevuld en ingediend moet worden	☐	☐	☐	☐	☒	☐

< >

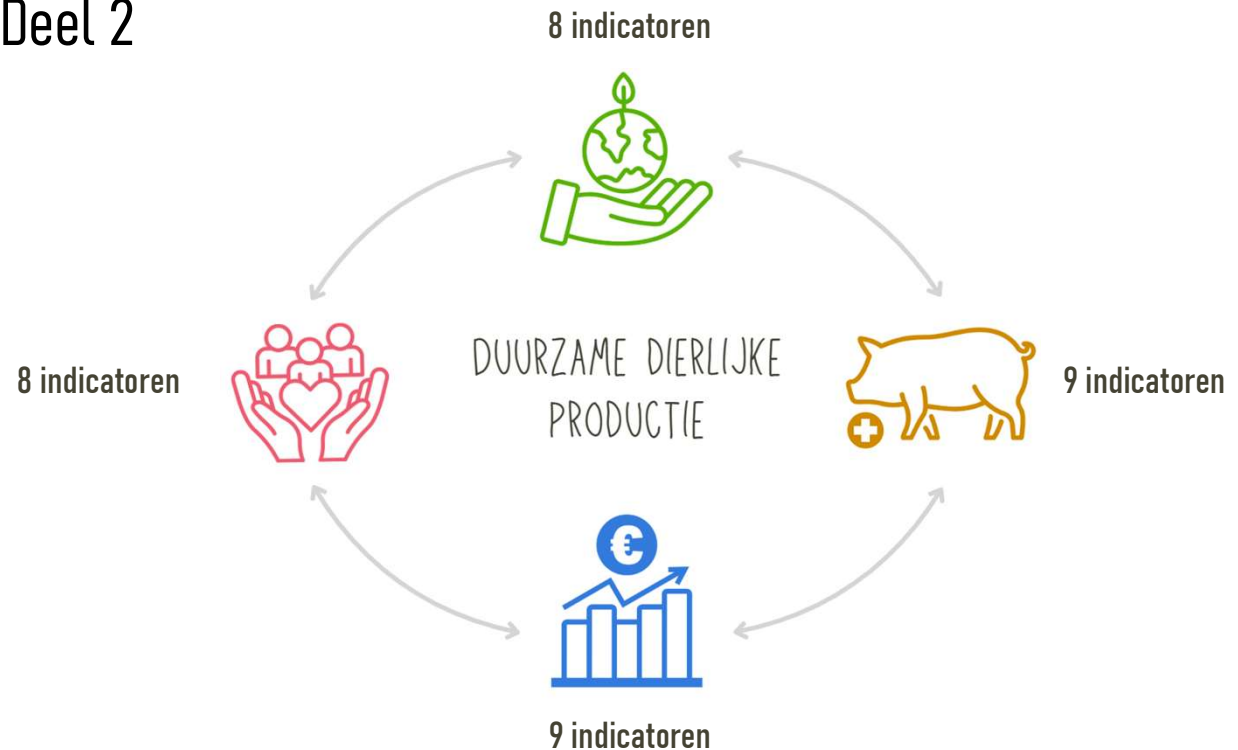

DUURZAAMHEIDSSCAN – PERSOONLIJK RAPPORT

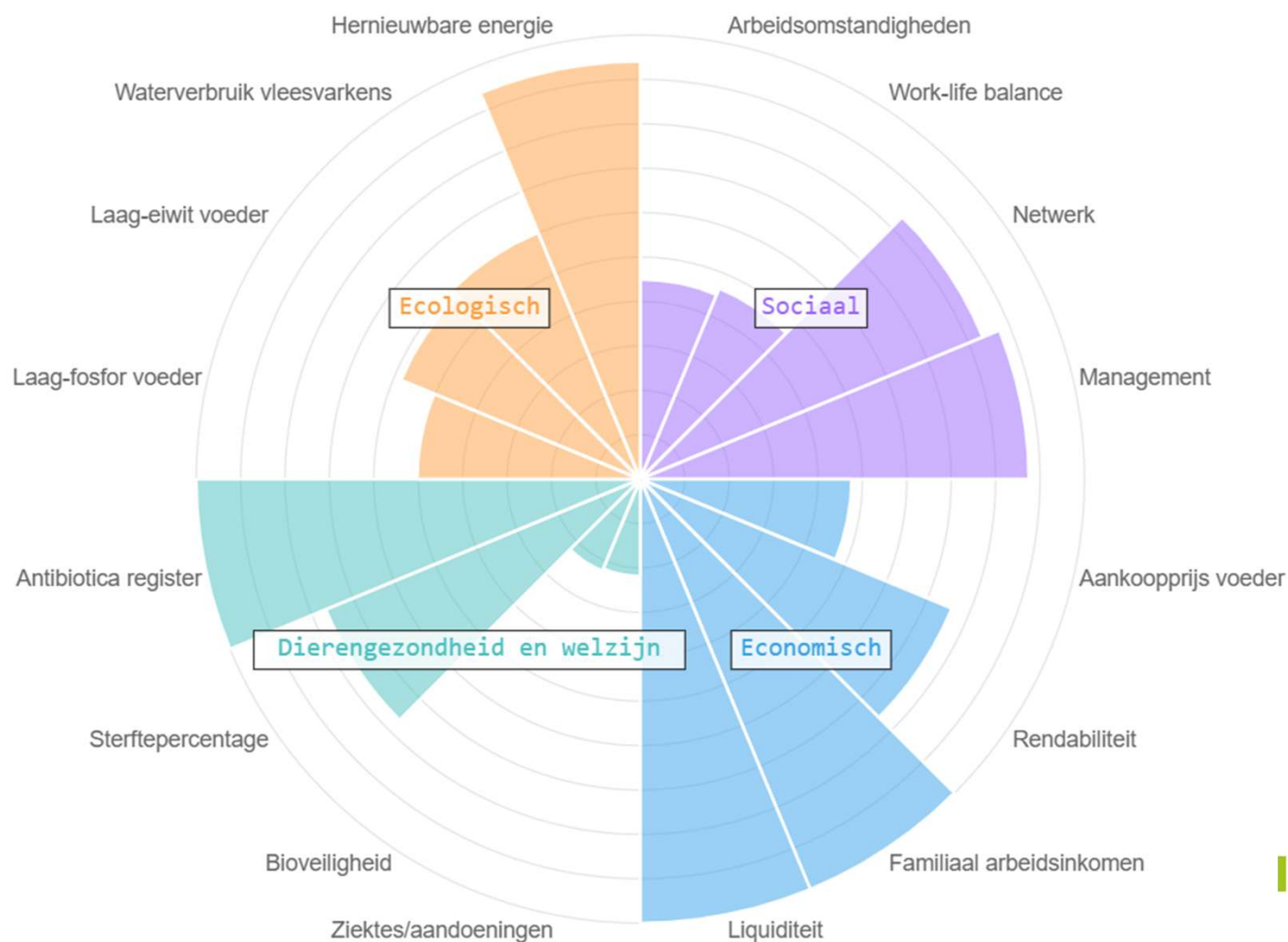
- Automatisch en onmiddellijk gegenereerd na invullen
- Opgeslagen op account (website) en via e-mail (pdf)
- Evaluatie van verschillende indicatoren per pijler
- Duurzaamheidsster - Deel 1 - Deel 2

DUURZAAMHEIDSSCAN – RAPPORT

Duurzaamheidsster

- Globaal overzicht
- 2 beste en 2 slechtste indicatoren per pijler

DUURZAAMHEIDSSCAN – RAPPORT

Deel 1

- Samenvattende figuur per pijler
- Score relatief t.o.v. 'referentiewaarde'
- Advies voor aandachtspunten

Adviezen voor aandachtspunten

Duurzaam watergebruik

Wat betreft **duurzaam watergebruik** scoort jouw bedrijf **lager** dan de referentiewaarde (die het gemiddeld duurzaam watergebruik in de Vlaamse varkenshouderij voorstelt).

[Wat is de indicator duurzaam watergebruik?](#)

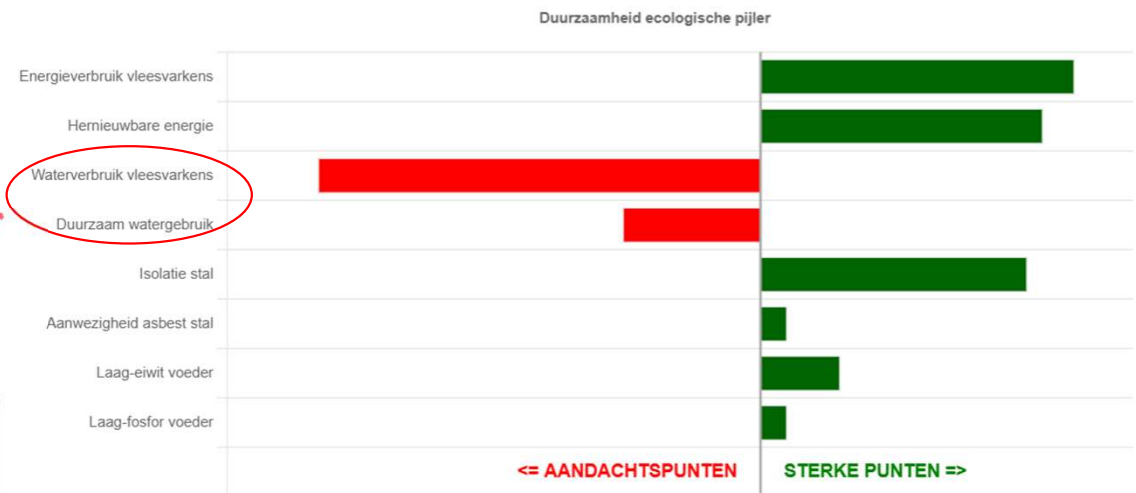
Om de milieudruk zo laag mogelijk te houden, is het belangrijk om zuinig om te springen met water en om zoveel mogelijk gebruik te maken van **duurzame waterbronnen**. De beste manier om dit te doen, is door maximaal **regenwater** te benutten. Regenwater is een waardevolle en gratis waterbron die het verbruik van leiding- en grondwater aanzienlijk kan verminderen. Door regenwater op te vangen en te gebruiken, draag je bij aan een duurzaam en toekomstgericht waterbeheer. Regenwater is uitstekend geschikt voor **reiniging**, maar kan zeker ook gebruikt worden als **drinkwater** of voor andere toepassingen (in sommige gevallen is een behandeling vereist). Als je nog geen regenwater opvangt, dan is het zeker zinvol om dat te overwegen. Beschik je al over een installatie, dan kan het interessant zijn om te bekijken of uitbreiding mogelijk is, bijvoorbeeld met een grotere opslagput of door extra daken aan te sluiten.

[Meer informatie en tips over het gebruik van regenwater](#)

Als het om praktische redenen niet mogelijk is om regenwater op te vangen, kun je bij voorkeur gebruikmaken van **oppervlaktewater** en vervolgens **ondiep grondwater**. Welke waterbron het best geschikt is, hangt echter ook af van de specifieke omstandigheden op jouw bedrijf: welke bronnen zijn beschikbaar?, hoeveel water is er nodig?, en voldoet de waterkwaliteit aan de vereisten?

Een evaluatie op bedrijfsniveau is dus noodzakelijk. Via de gratis [wateraudit](#) van Inagro kan je inzicht krijgen in welke waterbronnen op jouw bedrijf geschikt zijn, wat de verwachte waterkwaliteit is en welke behandelingen nodig zijn om de kwaliteit te optimaliseren. Ook kan je bij Inagro terecht voor [wateranalyses](#). Met de gratis [Watertool](#) kan je bovendien zelf nagaan of een waterbron geschikt is voor gebruik op jouw bedrijf en welke waterbehandelingen eventueel nodig zijn.

[Meer informatie over het gebruik van duurzame waterbronnen op mijn bedrijf](#)

Referentiewaarde

DUURZAAMHEIDSSCAN – RAPPORT

Deel 2

- Resultaten in meer detail
- Uitgebreid advies
 - Overzicht van nuttige informatie/tools
 - Wettelijke eisen, gemiddelde Vlaanderen, ...
 - Linken voor meer informatie
- Vergelijking met andere bedrijven

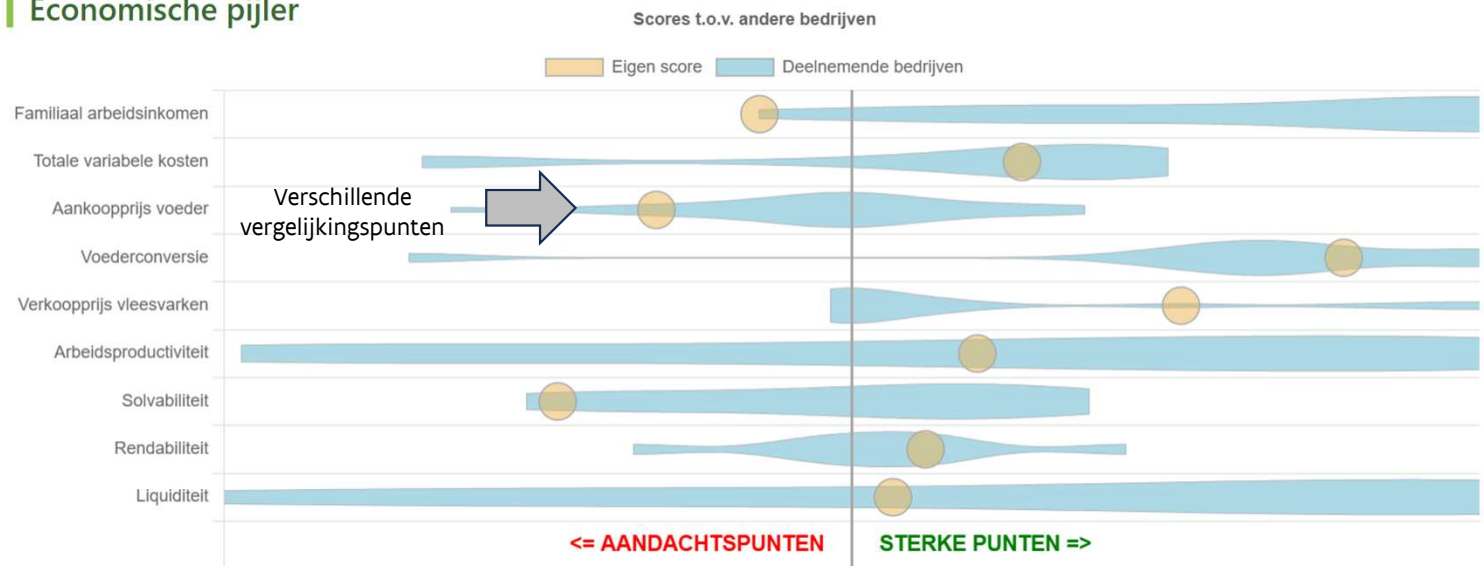
[Wat is \(het belang van\) bioveiligheid?](#)

[Wat is de verplichte bioveiligheidsaudit?](#)

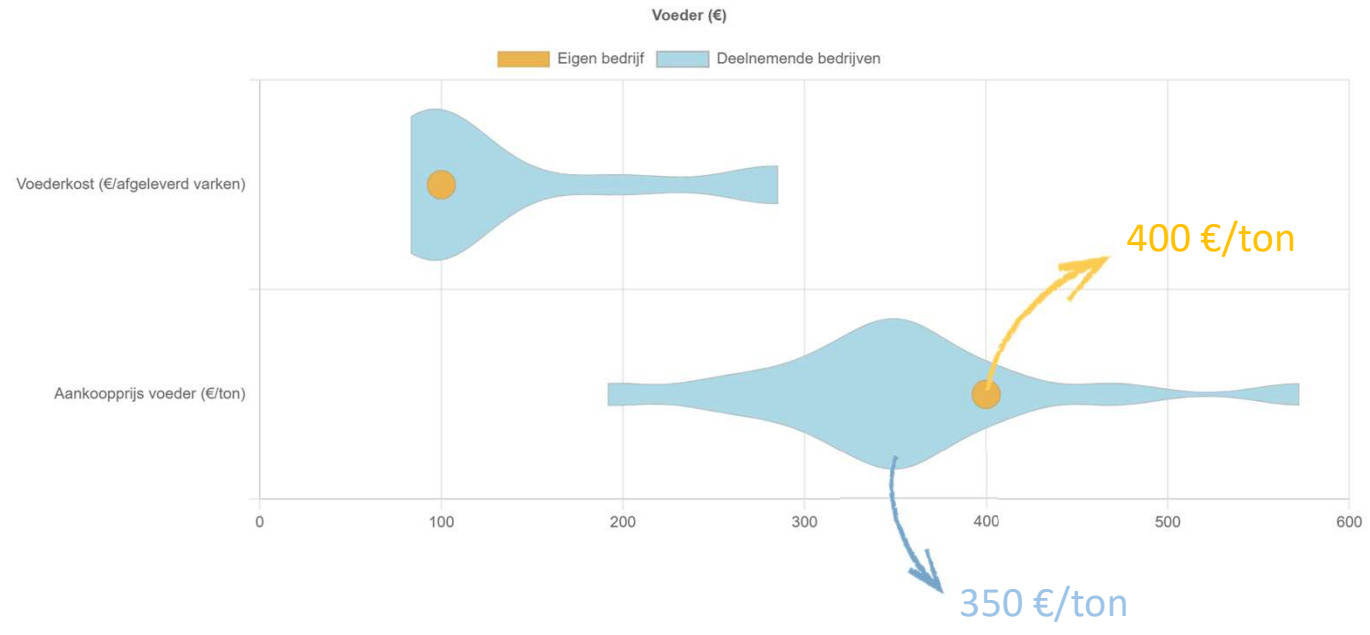
[Hoe kan ik de bioveiligheid op mijn bedrijf verbeteren?](#)

Economische pijler

Meer detail voor iedere indicator

DUURZAAMHEIDSSCAN – BENCHMARK

- Verschillende oproepen gedurende project
- Plaatsbezoek om scan af te nemen
- Benchmark voor scan opgebouwd (anoniem!)

Nieuw ingevulde scans

- Benchmark ✗
- Periodieke controle
- Toegevoegd aan benchmark ✓

SCENARIO'S

Effecten lagere bezettingsgraad

Diergezondheid en -welzijn

- + Natuurlijk gedrag vertonen
- + Lagere stressniveaus door minder competitie rond voeder- en ligplaatsen
- + Minder agressie
- + Minder huidletsels, drukplekken en kreupelheid
- + Beter ligcomfort en schonere dieren
- Te ruime huisvesting kan leiden tot inefficiënt gebruik van stalruimte

Economisch

- = Lagere hokdensiteit leidt doorgaans tot hogere dagelijkse groei door verhoogde voederopname, voederconversie blijft stabiel
- + Minder welzijns- en gezondheidsproblemen kunnen leiden tot lagere diergeneeskundige kosten
- + Minder uitval en minder tijd nodig voor behandeling van verwondingen.
- Hogere investerings- en vaste kosten per dier (stalruimte, verwarming, ventilatie, onderhoud)
- Te lage bezettingsgraad is economisch inefficiënt

Ecologisch

- + Minder dieren zorgt voor minder totale mest- en urineproductie
- Totale ammoniakemissie en ammoniakemissie per dier kan toenemen

Sociaal

- + Minder agressie en onrust in de groep maakt varkens rustiger en beter hanteerbaar
- + Minder tijd en stress voor de boer bij dagelijkse controles
- + Minder risico op verwondingen voor de boer tijdens hanteren
- + Verbeterd werkcomfort en veiliger werkklimaat.
- + Positievare maatschappelijke perceptie rond dierenwelzijn.
- Aanpassing van bestaande stallen kan organisatorische en financiële uitdagingen meebrengen.

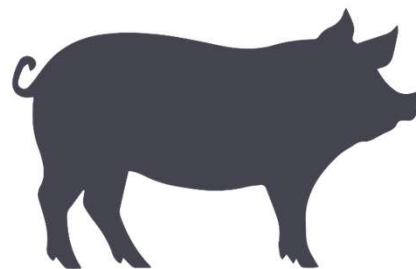
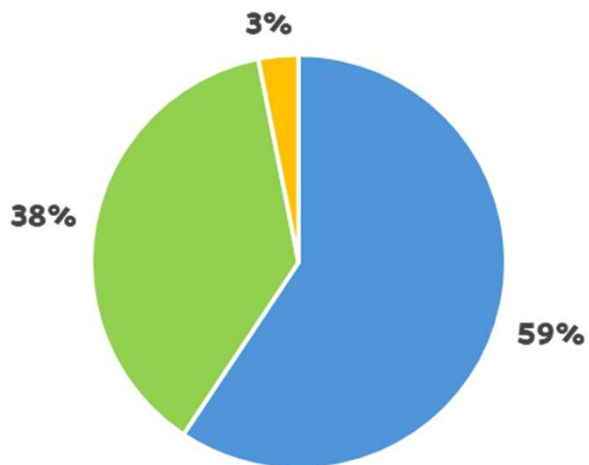
- Overzichtelijk en visueel voorgesteld

EERSTE RESULTATEN DUURZAAMHEIDSSCAN

Bedrijfstype

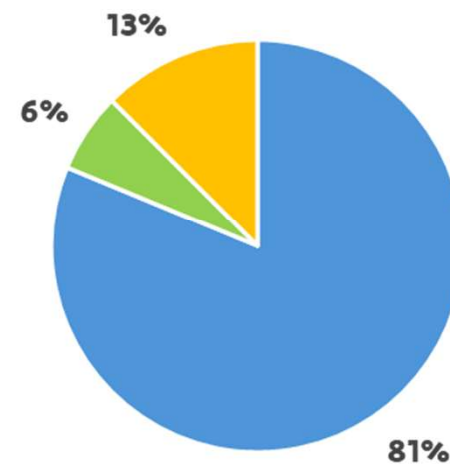
■ Gesloten ■ Half-gesloten ■ Afmest

33

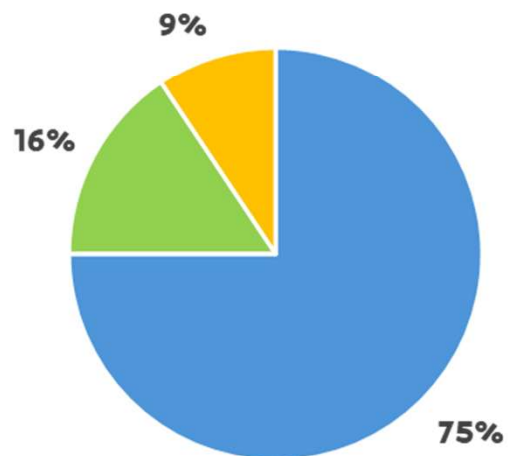
Productiesysteem

■ Gangbaar ■ Biologisch ■ Specifieke labels/concepten

Type mannelijke vleesvarkens

■ Bargaen ■ Immunocastraten ■ Intacte beren

EERSTE RESULTATEN VLEESVARKENS

- 33 bedrijven met vleesvarkens(afdeling)

- Gemiddeld **hoge scores** voor

- Voederconversie
- Rendabiliteit
- Gemiddeld sterftepercentage
- Stalisolatie
- Sociale pijler

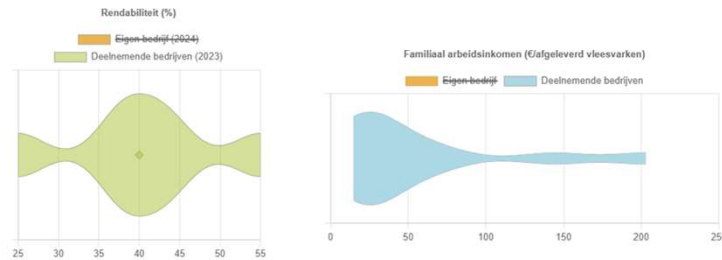
- Gemiddeld **lagere scores** voor

- Gebruik van duurzame waterbronnen

- **Hoge variatie** voor

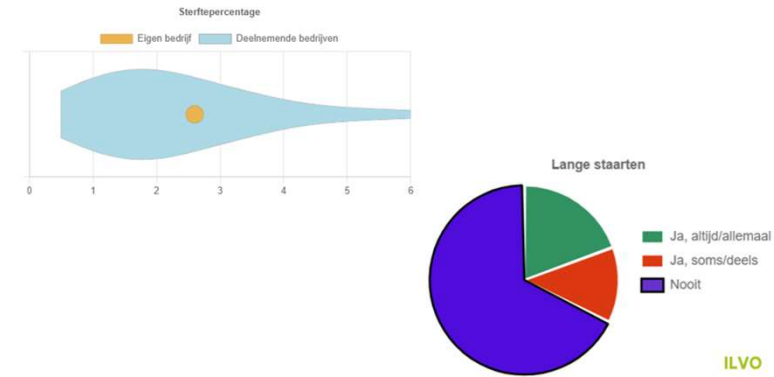
- Meeste economische parameters, bv. familiaal arbeidsinkomen, voederkost

Economische pijler

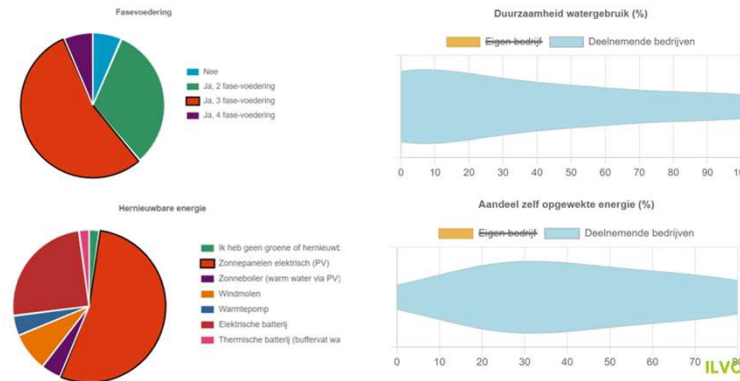
ILVO

Diergezondheid en -welzijn

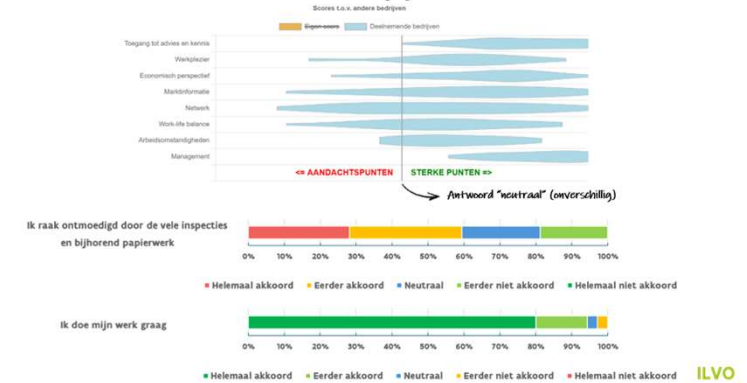
ILVO

Ecologische pijler

ILVO

Sociale pijler

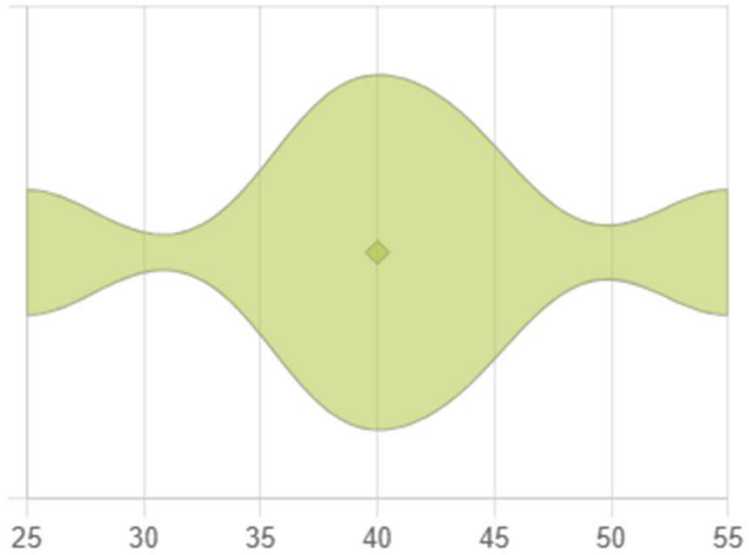
ILVO

Economische pijler

Rendabiliteit (%)

Eigen bedrijf (2024)

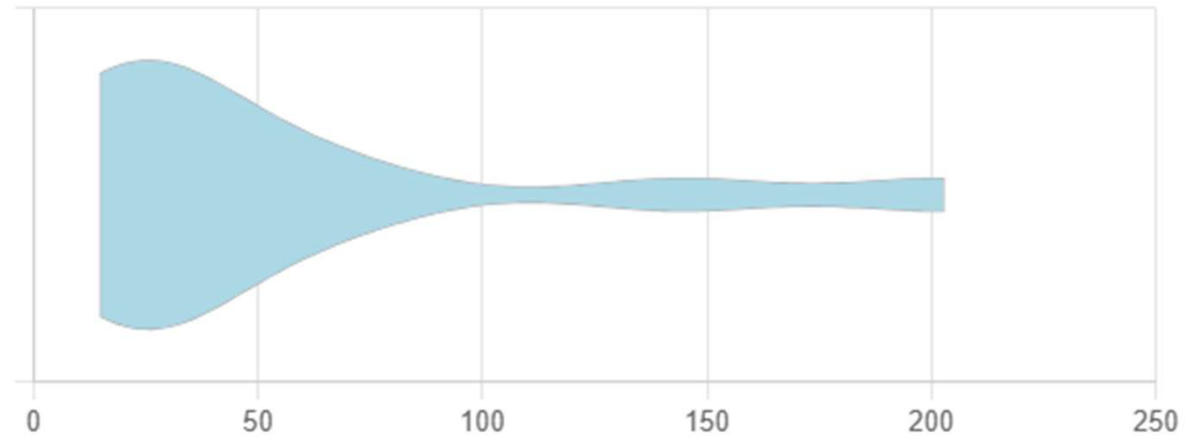
Deelnemende bedrijven (2023)

Familiaal arbeidsinkomen (€/afgeleverd vleesvarken)

Eigen bedrijf

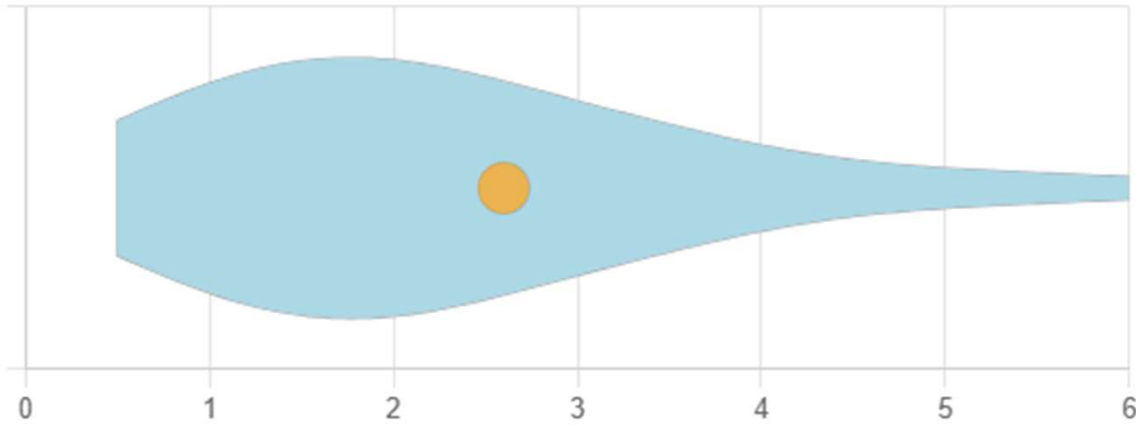
Deelnemende bedrijven

Diergezondheid en -welzijn

Sterftepercentage

Eigen bedrijf Deelnemende bedrijven

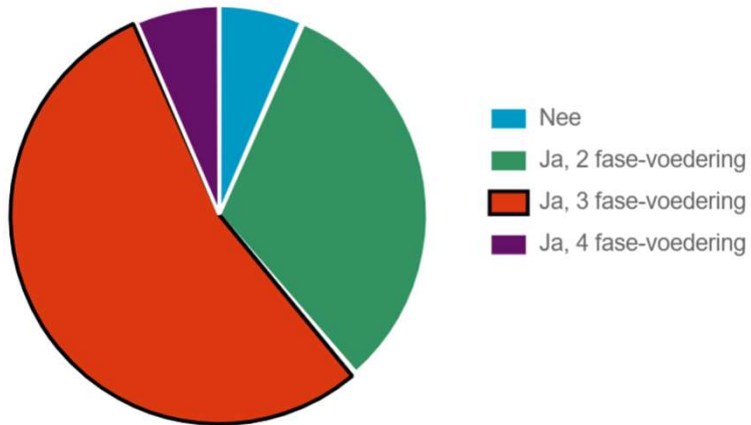

Lange staarten

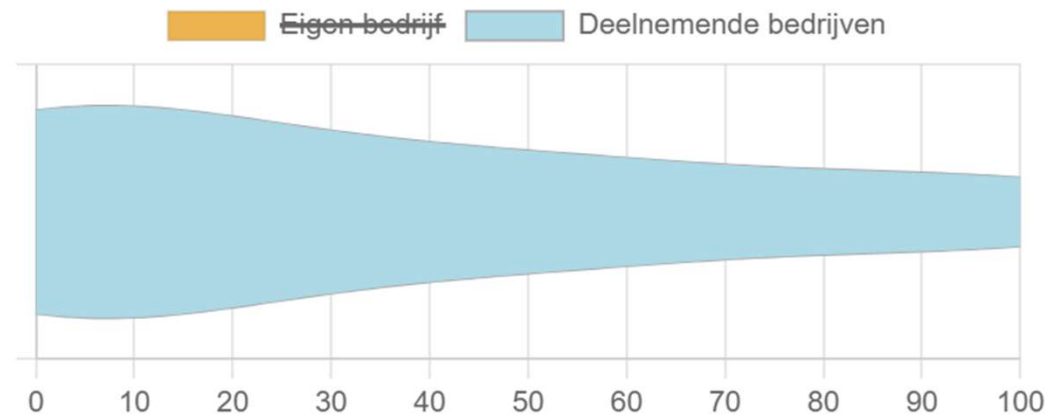

Ecologische pijler

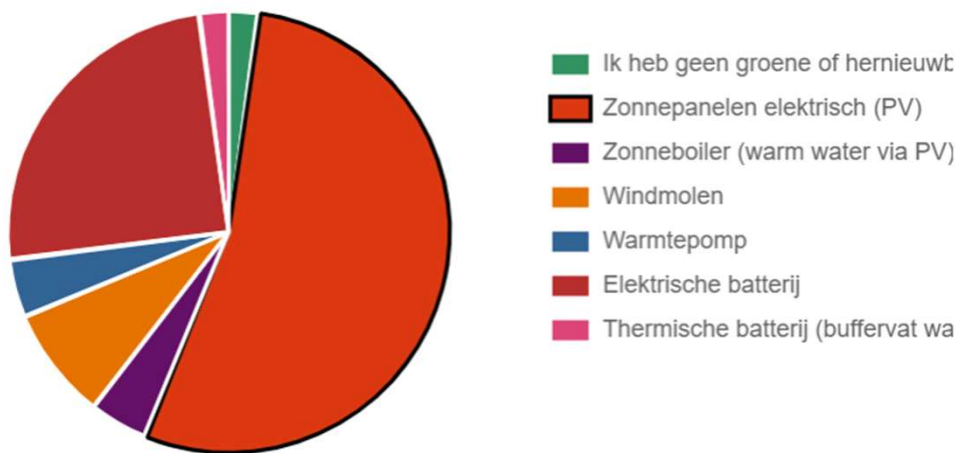
Fasevoeding

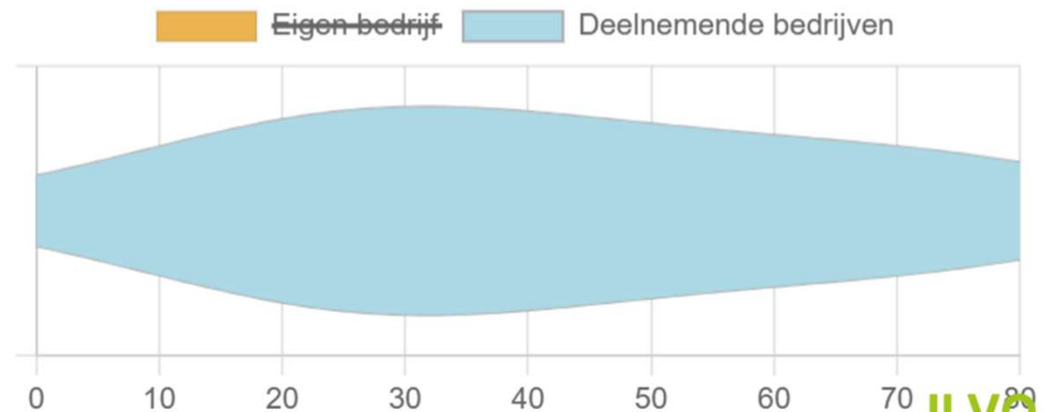
Duurzaamheid watergebruik (%)

Hernieuwbare energie

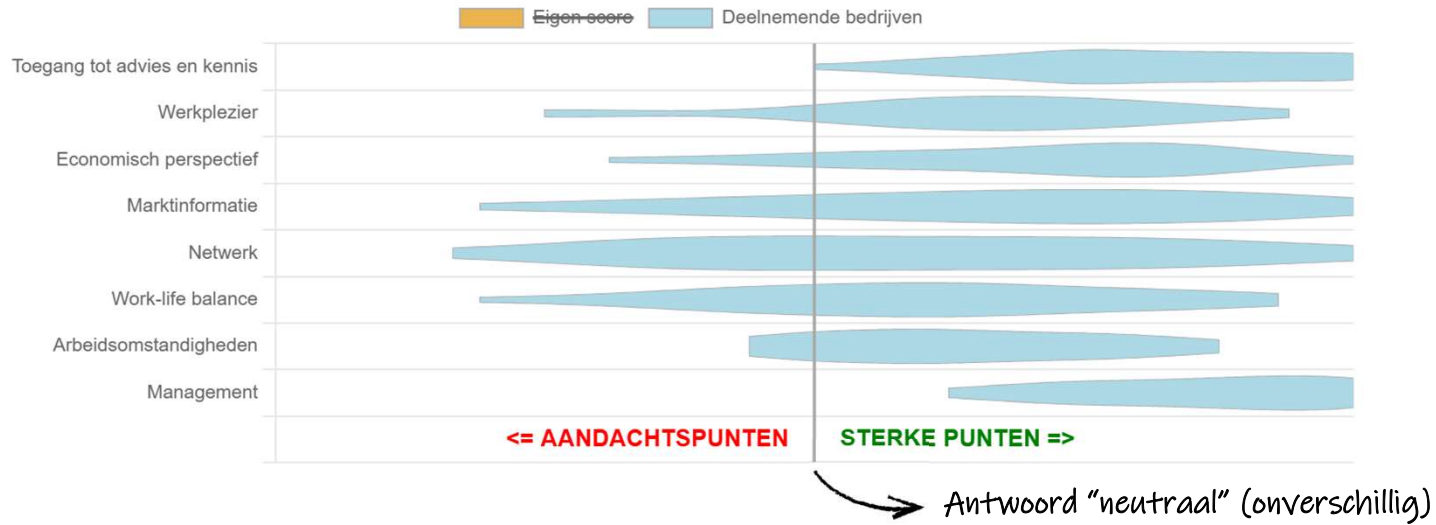

Aandeel zelf opgewekte energie (%)

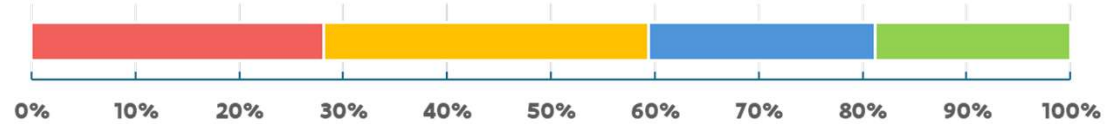

Sociale pijler

Scores t.o.v. andere bedrijven

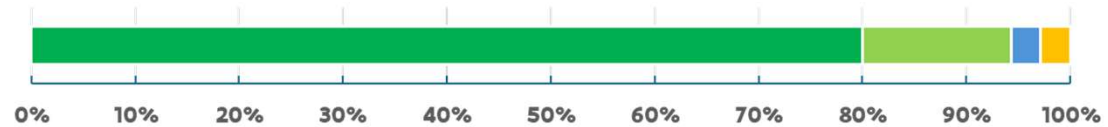

Ik raak ontmoedigd door de vele inspecties en bijhorend papierwerk

■ Helemaal akkoord ■ Eerder akkoord ■ Neutraal ■ Eerder niet akkoord ■ Helemaal niet akkoord

Ik doe mijn werk graag

■ Helemaal akkoord ■ Eerder akkoord ■ Neutraal ■ Eerder niet akkoord ■ Helemaal niet akkoord

FEEDBACK VARKENSHOUDERS

“Het online invullen van de scan verloopt vlot”

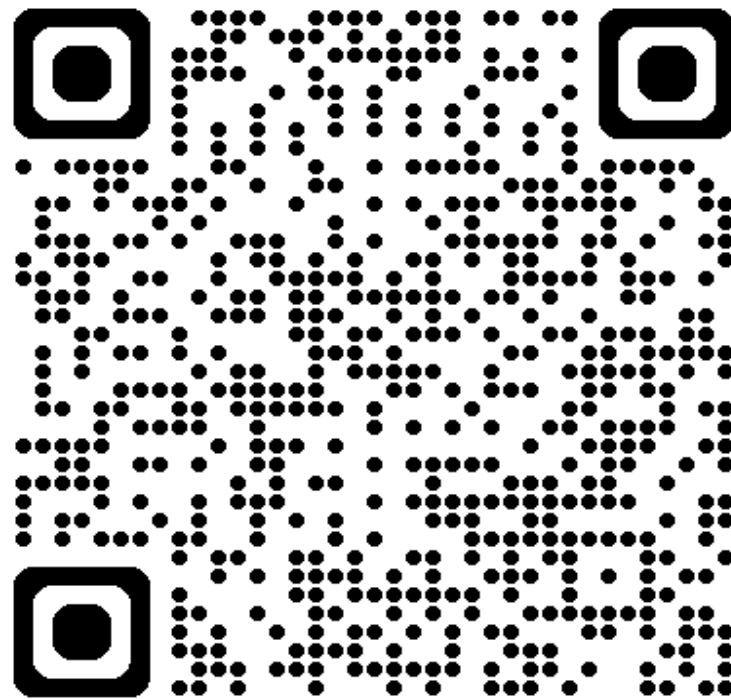
“Het invullen van de scan neemt slechts een half uurtje in beslag indien je alle documenten bij de hand hebt”

“Mooi en duidelijk rapport met overzichtelijke grafieken”

“Benchmarking is zeer interessant om te zien waar ik vandaag sta”

“Dit rapport bevestigt het gevoel dat ik al had. Het advies helpt mij om met mijn aandachtspunten aan de slag te gaan”

“Nuttige adviezen. Het werken met linken, waarop je kan klikken als je ergens meer informatie over wil, is heel handig en bewaart het overzicht”

<https://duvaki.ilvoonline.be/>

MEER INFO

WEBSITE EN DEMO

Registreren

E-mail

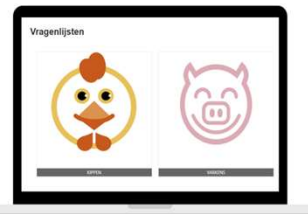
Wachtwoord

Bevestig wachtwoord

Ik ga akkoord met de privacyvoorwaarden

Verzend

[Terug naar Login](#)

- Hokdensiteit varkens
- Mannelijk geslacht varkens

BEDANKT VOOR UW AANDACHT

Ik beantwoord graag uw vragen